

Muhterem Müslümanlar, İman Nedir? Sözlükte iman, inanmak ve tasdik etmek demektir ki, bu imanın genel manasıdır. İmanın bu genel anlamında kullanıldığı âyetler vardır. İstilahta iman, Peygamberimizin Allah tarafından getirdiği kesin olarak bilinen her şeyde onu tasdik etmek ve doğruluğuna inanmaktır. Bu imanın özel manasıdır. İman deyince de bu anlaşılır. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de: "Peygamber ve müminler ona Rabbinden indirilene inandı." (Bakara, 2/285) buyurulmuştur. İman Ne ile Gerçekleşir? İmanda etkili olan organ veya organlar hangileridir? Bu konuda farklı değerlendirmeler olmakla beraber, imanda etkili olan organ kalptir. Bir kimse, Peygamberimizi, Allah tarafından getirdiği kesin olarak bilinen her şeyde kalbi ile tasdik ediyor ve doğruluğuna inanıyorsa -bunu her hangi bir sebeple dili ile ikrar etmese de- Allah katında mümindir. Diliyle ikrar ettiği halde kalbi ile tasdik etmiyorsa, bu kimse her ne kadar insanlar yanında mümin ise de, Allah katında gerçekten inanmış değildir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur: "İnsanlardan kimseyle kimseler vardır ki Allah'a ve âhiret gününe iman ettik derler, halbuki onlar mümin değillerdir." (Bakara, 2/8)

"Bedeviler, 'İman ettik' demektedirler. (Ey Muhammed) de ki, 'Siz iman etmediniz fakat İslam olduk deyin, ¸nkıman henüz kalplerinize girmedir.'" (Hucurat, 49/14)

Büyük Müfessir Mücahid (H.21-103) bu âyet-i kerimenin, Medine yakınında bulunan Benî Esed İbn-i Huzeyme kabilesi hakkında nâzil olduğunu söylemiştir. Bu kabile ganimet hevesiyle müslüman olduklarını söylemişlerdi. Bunlar bir kıtlık yılında Medine'ye gelmişler şehâdet kelimesini söylemişler ve Peygamberimize: "Biz, filân oğulları ve filân oğulları gibi size savaş açmadık, ailelerimizle geldik" dediler. Bu sözleri ile Peygamberimizden kendilerine sadaka yardımı yapılmasını istiyorlardı. Bunun üzerine bu âyet-i kerime indi. (Âlûsî, Ruh'u'l-Meânî, Beyrut, c. XXVI, s.167, Mısır, 1353 H.) Âyet-i kerime, Peygamberimize, onlara söyle. "siz iman etmediniz" çünkü iman yalnız dil ile ikrardan ibaret değil, yürekten inanmaktır. Dil ile ikrar, dünyada müslüman olduğunun bilinmesi ve kendisine (cenaze namazını kılmak ve müslüman mezarlığına defnetmek gibi) İslâm hükümlerinin uygulanması için, gereklidir. Eş'arîlerin ihtiyarı da budur. Ebû Mansûr Mâturidî de bu görüştendir. (Şerh-u Fıkhi'l-Ekber, s. 69) "İman, kalp ile tasdik ve dil ile ikrardır" meşhur sözün anlamı da budur. Yoksa Allah katında mü'min olması için kalp ile tasdik yeterlidir. İman İle Amel Arasındaki İlişki İman ve amel, bir bütünü oluşturan parçalar değil, ayrı ayrı şeylerdir.

Çünkü Kur'an-ı Kerim'de: اِنَّالَّذينَامَنُواوَعَمِلُواالصَّالِحَاتِوَاَقَامُواالصَّلوةَوَاتَوُاالزَّكوةَلَهُمْاَجْرُهُمْعِنْدَرَبِّهِمْوَلَاخَوْفٌعَلَيْهِمْوَلَاهُمْيَحْزَنُونَمَنَْايُجْزىفَلَايُجْزى

"İman edip iyi işler yapan, namaz kılan ve zekât verenler var ya onların mükâfatları Rableri katındadır. Onlara korku yoktur, onlar üzüntü de çekmezler." (Bakara, 2/277) buyurulmuş, amel, iman üzerine atfedilmiştir. Arapça gramer kuralına göre ancak ayrı ayrı manada olan şeyler birbirine atfedilebilirler. Daha açık bir ifade ile eğer amel imanın bir parçası olsaydı "İman edenler" ifadesinden sonra "iyi iş yapanlar" denmesine gerek kalmazdı. İman ile amel, ayrı ayrı şeyler olmakla beraber aralarında çok sıkı bir ilişki vardır. Sözün başında şunu belirtmeliyiz ki; İman, cennete girmeye, amel ise cehennemden kurtuluşa vesiledir. İman amelin makbul olma şartı, salih amel de imanın kemalini işaretidir. Küpün içinde ne varsa dışa o sızar; kazanın üstündeki kaymak içinde kaynayanın cinsindendir.

مَنْعَمِلَسَيِّئَةًفَلَايُجْزى

اِلَّا
مِثْلَهَا
وَمَنْ
عَمِلَ
صَا.لِحًا
مِنْ ذَكَرٍ
اَوْ اُنْثى
وَهُوَ
مُؤْمِنٌ
فَاُولئِكَ
يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ
يُرْزَقُونَ
فيهَا
بِغَيْرِ
حِسَابٍ "Her kim bir kötülük yaparsa, ona ancak yaptığının bir misli ile ceza verilir. Erkek veya kadın, her kim de mümin olarak iyi bir amel işlese, işte onlar cennete girerler. Orada kendilerine hesapsız rızık verilir." (Mü'min, 40/40)
وَالَّذينَ
كَذَّبُوا
بِا.يَاتِنَا
وَلِقَاءِ
الْاخِرَةِ
حَبِطَتْ
اَعْمَالُهُمْ هَلْ
يُجْزَوْنَ
اِلَّا مَا
كَا.نُوا
يَعْمَلُونَ
Ayetlerimizi ve ahiretteki karşılaşmayı inkâr edenlerin amelleri hepten boşa gitmiştir.
Çecekleri ceza kendi yaptıklarından başkası mı olacaktır? (Araf, 7/147)
اِنَّ
الَّذينَ
امَنُوا
وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ اِنَّا لَا
نُضيعُ
اَجْرَ مَنْ
اَحْسَنَنَ
عَمَلًا İman edip de güzel davranışlarda bulunanlar var ya, şüphe yok ki biz öyle güzel işler yapanların mükâfatını zayi etmeyiz. (Kehf, 18/30) وعن
كعب بن عجرة (رع)
قال:]قالَ لِى
رسولُ اللّهِ:..

يَا كَعْبُ
بنَ عُجْرَةَ:
الصّلاَةُ
بُرْهَانٌ،
وَالصَّوْمُ
جُنَّةٌ
حَصِينَةٌ،
وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ
الخَطِيئَةَ
كَمَا
يُطْفِئُ
المَاءُ
النَّارَ يَا
كَعْبُ ابنَ
عُجْرََةَ:
إنَّهُ َ
يَرْبُو
لَحْمٌ
نَبَتَ مِنْ
سُحْتٍ إلاَّ
كَانَتِ
النَّارُ
أوْلى بِهِ[. (1733)- Ka'b İbnu Ucre (r.a) anlatıyor: "Resulullah (a.s) bana şunu söyledi: “Ey Ka'b İbnu Ucre,! Namaz burhandır. Oruç sağlam bir kalkandır. Sadaka hataları söndürür, tıpkı suyun ateşı söndürüğü gibi. Ey Ka'b İbnu Ucre! Haramla biten bir ete mutlaka ateş gerekir." [Tirmizî, Salât 433. (614); Nesâî, Bey'ât 35, 36, (7, 160).] اَلَّذى
خَلَقَ
الْمَوْتَ
وَالْحَيوةَ
لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ
اَحْسَنُ
عَمَلًا
وَهُوَ
الْعَزيزُ
الْغَفُورُ O, hanginizin daha güzel iş yapacağınızı denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, üstündür, bağışlayandır. (Mülk, 67/2) الم ()
اَحَسِبَ
النَّاسُ
اَنْ
يُتْرَكُوا
اَنْ
يَقُولُوا
امَنَّا

وَهُمْ لَا
يُفْتَنُونَ
İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece "İman ettik" demeleriyle bırakılacaklarını mı
sandılar? (Ankebut, 29/1-2)
فَالْيَوْمَ
لَا تُظْلَمُ
نَفْسٌ
شَيًْا وَلَا
تُجْزَوْنَ
اِلَّا مَا
كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ Artık
bugün hiç kimseye zerre kadar zulmedilmez. Ancak yaptıklarınızın cezasını
çekeceksiniz. (Yasin, 36/54) عن ابْنِ
عمرَ (ر عنهما)،
قال: قال رسولُ
اللّه (صعم):
أُمِرْتُ انْ
أُقَاتلَ
الناسَ حتّى
يشهدُوا أنْ
لاَ إلَهَ
إّلا اللّهُ
وأنّ
مُحمّداً
رسولُ اللّه،
ويُقِيمُوا
الصلاَةَ،
ويُؤتُوا
الزَّكاةَ،
فإذَا
فَعَلُوا
ذَلكَ
عَصَمُوا
منِّى
دِمَائهمْ
وَأمْوَالَهُ
مْ إّلا بحقِّ
الاسْلامِ،
وحسَابُهُمْ
علَى اللّهِ (37)- İbn-i
Ömer (r.a) anlatıyor: "Hz. Peygamber (a.s): "Ben insanlar Allah'tan başka ilâhın
olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın elçisi olduğuna şehâdet edinceye, namaz
kılincaya, zekât verinceye kadar onlarla savaş etmekle emrolundum. Bunları yaptılar mı,
kanlarını, mallarını bana karşı korumuş (emniyet altına almış) olurlar. İslâm'in hakkı
hâriç. Artık (samimi olup olmadıklarına dair) durumları Allah'a kalmıştır"
(Buhârî, İmân 17; Müslim, İman 36, (22)) عن
أَبِي

هُرَيْرَةَ
رَضِىَ
اللّهُ
عَنْهُ قَالَ:
]قَالَ
رَسُولُ
للّهِ صَلَّي
اللّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
إِنَّ اللّهَ
لاَ يَنْظُرُ
إِلَى
صُوَرِكُمْ
وَأَجْسَادِ
03;ُمْ،
وَلَكِنْ
يَنْظُرُ
إِلَى
قُلُوبِكُمْ
وَأَعْمَالِ
03;ُمْ.
التَّقْوَى
هَهُنَا،
التَّقْوَى
هَهُنَا،
التّقْوَى
هَهُنَا،
وَيُشِيرُ
إِلَى
صَدْرِهِ.
أََلا لاَ
يَبْعِ
بَعْضُكُمْ
عَلَى
بَعْضِ،
وَكُونُوا
عِبَادِ
اللّه
إِخْوَانًا.
وَلاَ
يَحِلُّ
لْمُسْلِمِ
أَنْ
يَهْجُرَ
أَخَاهُ
فَوْقَ
ثََلاثٍ (3312)- Hz. Ebu Hüreyre (r.a)

anlatıyor: "Resulullah (a.s) buyurdular ki: …Allah sizin suretlerinize ve kalıplarınıza bakmaz, fakat kalplerinize ve amellerinize bakar. Takva şuradadır-eliyle göğsünü işaret etti:-Sakın ha! Birinizin satışı üzerine satış yapmayın. Ey Allah'ın kulları kardeş olun. Bir müslümanın kardeşine üccedil; günden fazla küsmesi helâl olmaz." [Buharî, Nikâh 45, Edeb 57, 58, Ferâiz 2; Müslim, Birr 28-34, (2563-2564); Ebu Dâvud, Edeb 40, 56, (4882, 4917); Tirmizî, Birr 18, (1928).] Allah ancak olgun müminlerden razı olur. Olgun mümin olmak için de yalnız inanmak yeterli değildir. İman ile birlikte ibadet etmek ve güzel ahlâka sahip olmak gerekir. Hiç şüphe yok ki ibadet, imanın bir göstergesidir. Ayrıca kurtuluş vesilesidir. Nitekim Asr Suresinde imanla beraber salih amel insanı ziyandan kurtaran unsur olarak zikredilmiştir:

 َالْعَصْرِ ()
اِنَّ
الْاِنْسَانَ لَفى خُسْرٍ ()
اِلَّا
الَّذينَ
امَنُوا
وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ
وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ()
Asra yemin olsun ki, İnsan mutlaka ziyandadır. Ancak iman edenler, salih amel (iyi işler) işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye eden ve sabrı tavsiye edenler bunun dışındadır. (Asr, 103/1-2-3) Sadece inandım demek yeterli değildir. Kalpteki iman ışığının sönmemesi için ibadet de gereklidir. İbadet yapmayan kimsenin kalbindeki iman yavaş yavaş zayıflar ve Allah korusun günün birinde sönebilir. Bu ise insan için en büyük bir kayıptır. İman nurunun söndüğü bir gönül, insan için bir yük olmanın ötesinde bir anlam taşımaz. Gerçek dindarlık Allah ve Resulünü her şeyden çok sevmekten geçer. Bunun aksini düşünmek mümkün değildir. Nitekim bir ayet de şöyle buyurarak mevzuun ehemmiyetini tespit eder: قُلْ اِنْ
كَانَ
ابَاؤُكُمْ
وَاَبْنَاؤُكُمْ
وَاِخْوَانُكُمْ
وَاَزْوَاجُكُمْ
وَعَشيرَتُكُمْ
وَاَمْوَالٌ
اقْتَرَفْتُمووهَا

وَتِجَارَةٌ
تَخْشَوْنَ
كَسَادَهَا
وَمَسَاكِنُ
تَرْضَوْنَهَا اَحَبَّ
اِلَيْكُمْ
مِنَ اللّهِ
وَرَسُولِه
وَجِهَادٍ فى
سَبيلِه
فَتَرَبَّصُوا حَتّى
يَاْتِىَ
اللّهُ
بِاَمْرِه
وَاللّهُ لَا
يَهْدِى
الْقَوْمَ
الْفَاسِقينَ "Ey Muhammed de ki: Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabalarınız, elde ettiğiniz mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz ticaret, hoşunuza giden evler sizce Allah'tan, Peygamberinden ve Allah yolunda savaşmaktan daha sevgili ise, Allah'ın buyruğu gelene kadar bekleyin. Allah fâsık kimseleri doğru yola erdirmez" (Tevbe, 9/24) Burada emredilen Allah ve peygamber sevgisinin nasıl ortaya çıkacağı da bir başka ayette açıktanmıştır: Hz. Peygamber (a.s)'e uymak. قُلْ اِنْ
كُنْتُمْ
تُحِبُّونَ
اللّهَ
فَاتَّبِعُونى
يُحْبِبْكُمُ اللّهُ
وَيَغْفِرْ
لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ
وَاللّهُ
غَفُورٌ
رَحيمٌ "Ey Muhammed de ki: "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun, ta ki Allah da sizi sevsin, günahlarınızı mağfiret etsin" (Âl-i İmran 3/31). Kamil İmanın Alameti Sayılabilecek Bazı Ameller
وَعَنْهُ)رع(قال.. سَمِعْتُ
رَسُولَ
اللّهِ (صعم)&br/>يَقُولُ:
لايُؤمِنُ
أحَدُكُمْ

حتّى أكونَ
أحبَّ إليهِ
من والدِهِ
وولدِِهِ
والنّاسِ
أجْمَعِين.وفي
أخرى للنسائى
رحمه اللّه
تعالى: أحبَّ
إليه من ماله
وأهله: (29)- Yine Hz. Enes (r.a) bildiriyor; Hz. Peygamber
(a.s) şöyle buyurmuştur: "Sizden biri, beni, babasından, evladından ve bütün
insanlardan daha çok sevmedikçe iman etmiş sayılmaz" (Buhârî, İman 8;
Müslim, İman70, (44); Nesâî, iman 19, (8, 114, 115)). Nesâî'nin bir
rivayetinde"... malından ve ailesinden daha sevgili..." denmektedir. Birbirimizi
Sevmedikçe… وَعَنْهُ
)رع(قال: قالَ
رَسُولُ
اللّهِ:
لايُؤْمِنُ
اَحَدُكُمْ
حتَّى
يُحِبَّ
لاخيهِ ما
يُحِبَّ
لِنَفْسِهِ (30)- Yine
Hz. Enes (radiyallahu anh)'in rivayetine göre Hz. Peygamber (aleyhissalâtu
vesselâm) şöyle buyurmuştur: "Sizden biri, kendi için sevdiğini kardeşi
için de sevmedikçe gerçek imana eremez." (Buhârî, İman 6;
Müslim, İman 71, (45); Nesâî, İman 19, (3, 115); Tirmizî, Sıfatu'l-Kıyamet
60, (3517); İbnu Mâce, Mukaddime 9, (66)).
وَعَنْ أبى
أمامة)رع(أنّ
رسُولَ
اللّهِ # قال:
مَنْ أحبّ
للّهِ،
وَأبْغَضَ
للّهِ،
وَأعطى
للّهِ،
وَمَنعَ
للّهِ فقدِ
اسْتَكْمَلَ
الايمانَ: (31)- Ebu Ümâme
(r.a), Hz. Peygamber (a.s)'in şöyle dediğini rivayet ediyor: "Kim Allah için sever, Allah
için buğzeder, Allah için verir, Allah için vermezse imanını kemâle
erdirmiştir" (Ebu Davud, Sünnet 16, (4681)).

وَعَنْ أبى
هريرة)رع(قال:
قال رسُولُ
اللّهِ #:
المسلِمُ
مَنْ سَلِمَ
الْمُسْلِمُ
08;نَ مِنْ
لِسَانِهِ
وَيَدِهِ،
وَالْمُؤمِن
15; مَنْ أمِنهُ
الناسُ على
دمائهم
وأمْوَالِهِ
05;ْ: (32) Ebu Hüreyre (r.a) hazretleri Hz. Peygamber (a.s)'in şöyle dediğini
rivayet etmiştir: "Müslüman, diğer Müslümanların elinden ve dilinden zarar
görmediği kimsedir. Mü'min de, halkın, can ve mallarını kendisine karşı emniyette
bildikleri kimsedir." (Tirmizî, İman 12, (2629); Nesâî, İman 8, (8, 104, 105)).
Burada da Resulullah (a.s) kâmil manada Müslümanı kast ederek tarif
sunmaktadır. Değilse, eliyle diliyle başkasına zarar verenin tam Müslüman
olamayacağı vurgulanmaktadır. Ancak, başkasına zarar vermemek, emniyeti bozmamak gibi
güzel vasıfların ehemmiyeti bu üslupla daha açık ve daha müessir bir
tarzda ifade edilmiş olmaktadır. Zira, Peygamberinden bu tehdidi işiten mü'min, en kıymetli
sermayesi olan İman ve İslâm'ını zedelenmekten, eksilmekten korumak için bu
davranışlardan elinden geldiğince kaçacaktır.
وَعَنْ
عبداللّهِ بن
عمرو بن
العاصْ
)ر.عَنْهُما(قال: قال رسولُ
اللّهِ:
المُسْلِمُ
مَنْ سَلِمَ
الْمُسْلِمُ
08;نَ مِنْ
لِسَانِهِ
وَيدِهِ،
وَالْمُهَاج
16;رُ مَنْ هَجَر
مَانَهى
اللّهُ
عَنْهُ: (33) Abdullah İbnu Amr İbni'l-As (r. anh)
hazretleri, Resulullah (a.s)'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Müslüman, diğer
Müslümanların elinden ve dilinden zarar görmedikleri kimsedir. Muhâcir de
Allah'ın yasakladığı şeyi terkedendir." (Buhârî, İman 4; Müslim, İman 64, (40);
Ebu Dâvud, Cihâd 2, (2481); Nesâî, İman 9, (8, 105)). عن

أبى سعيدٍ
الخدرى)رع(قال:
قال رسولُ
اللّهِ: إذا
رأيتمُ
الرجلَ
يعتادُ
المسجدَ
فاشهدُوا لهُ
بِالايمَانِ
48; فإنّ اللّهَ
تعالى يقُولُ:
إنما
يَعْمُرُ
مَساجِدَ
اللّهِ مَنْ
آمَنَ
بِاللّهِ
وَالْيَوْمِ
الاخِرِ.. (34)- Ebu Saîdi'l-Hudrî (r.a)
Hz. Peygamber (a.s)'in şöyle dediğini rivayet etti: "Bir kimsenin mescide alâkasını
görürseniz, onun mü'min olduğuna şâdet edin, zira Cenâb-ı Hakk
şöyle buyuruyor: "Allah'ın mescidlerini ancak Allah'a ve âhiret gününe
inanenlar imar ederler" (Tevbe 18), Tirmizî, Tefsir, Sûre 2, (3092). Dinin özü
samimiyettir. Samimiyet: İçtenlik, ihlaslı olmak, saflık, temizlik, duruluk, sadakat, bir işi sırf
Allah için yapmak gibi anlamlara gelir. İhlasla içe bir kavramdır. Samimiyet
“İhlas” kavramının açılımıdır. Samimiyet: İçtenlik ve ihlasla, saf ve duru
bir hal ile Allah’a yönelmektir… Samimiyet dinde temel değerlendirme
ölç üsüdür. Kişinin bütün yapıp ettikleri, samimiyetine
göre karşılık görecektir. Müslümanın, iman, ibadet ve muamelat alanında
yani hayatının her alanında samimi olması gerekir. Dinin özü ihlas ve samimiyete
dayanır. Bunun için Müslümanın da her işinde samimi olması gerekir.
Kur’an’da samimiyetle Allah’a boyun eğenlere mükâfat vaat
edilmiştir. “Kitap Ehli denilen Yahudiler, özellikle de Hristiyanlar arasında öyle
temiz yürekli insanlar vardır ki, Allah’ın varlığına ve birliğine yürekten iman
ederler; kendilerine indirilmiş olan kitapların yanı sıra, size indirilen Kurân-ı Kerime de
inanırlar. Allah’a karşı derin bir saygı samimiyet ve ürperiti duyarlar. Bu yüzden
de, O’nun gerek Tevrat, gerek İncil, gerekse Kurân’daki âyetlerini,
servet, makam, ş&an, şöhret gibi basit menfaatlerle değıştirmezler. İşte bunlara,
Rab’leri katında muhteşem ödüller verilecektir. Gerçek şu ki, Allah, yeri
ve zamanı geldiğinde hesap görmede çok hızlıdır![1] (Al-i İmran, 3/199) O halde
Rabbimize samimiyetle yönelip Kur’an’ı anlayarak okumalı,
Kur’an’daki bütün emir ve yasaklara samimiyetle uyulmalıdır.
Temîm bin Evs ed–Dârî radiyallahu anh’dan rivayet edildiğine
göre, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem: — Din, esas olarak ihlâs ve
samimiyetten ibarettir. Dinin özü, her işinde, her sözünde dürüst
ve samimi olabilmektir, buyurdu. Biz kendisine: — Kime karşı, ya Rasulallah? dedik.
Peygamber Efendimiz: — Allah’a, Kitabına, Peygamber’ine, müminlerin

